

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЛЮБЛІНСЬКА ВИЩА ШКОЛА В РИКАХ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК
У ВАРШАВІ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІАДРИНА
У ФРАНКФУРТІ-НА-ОДЕРІ (Німеччина)
УНІВЕРСИТЕТ МАРМАРА (Турецька Республіка)
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СЬОГОДЕННЯ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**м. Тернопіль
2025**

УДК 08:37.01/.09

О 72

Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 25 квітня 2025 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, Ю. М. Починок, В. Я. Гаїда, І. І. Подлесна. Тернопіль, 2025. 388 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи», яку проведено на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 25 квітня 2025 року.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 2 від 09.05.2025 р.)

ÖMER MERT DENIZCI,
Ass. Prof., PhD in Communication
Deputy Director of
Office for International Relations and Academic Cooperation
Marmara University, Istanbul, Turkey

MARIANA SOKOL,
Full Professor, Doctor of Pedagogical Sciences,
Head of Department of Foreign Languages
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University Ternopil, Ukraine
FROM DIALOGUE TO ACTION: THE ROLE OF COOPERATION IN
INTERCULTURAL COMMUNICATION

Intercultural communication plays a pivotal role in bridging divides between different cultures, fostering understanding, and promoting cooperative behavior. In a world that is increasingly interconnected, the ability to communicate effectively across cultures has become essential. However, communication alone is not enough; it is the **action** and **cooperation** stemming from these interactions that drive tangible change.

Intercultural communication refers to the exchange of information between individuals or groups from different cultural backgrounds. It is a dynamic process that involves not only verbal communication but also non-verbal cues, cultural norms, and values. According to Gudykunst (2003), effective intercultural communication involves a deep understanding of both one's own culture and that of others. It requires sensitivity to the ways in which people from different cultural backgrounds perceive the world and interact with it.

At its core, intercultural communication is built on dialogue. Dialogue, in the context of intercultural exchange, involves open, respectful, and empathetic conversations that seek to understand and appreciate cultural differences. While dialogue is essential, it is merely the starting point. Cooperation is the next step after dialogue that transforms understanding into meaningful action. Cooperation in intercultural communication goes beyond merely understanding each other's viewpoints; it involves working together toward shared goals. Cooperation requires a mutual commitment to finding common ground, overcoming differences, and contributing to a collective outcome. This process can be seen in various contexts, such as international diplomacy, multinational business environments, and intercultural education.

One example of cooperation in intercultural communication is the work of international organizations such as the United Nations (UN). The UN fosters cooperation between countries of diverse cultures, languages, and political systems. Through diplomatic dialogue, the UN promotes international peace, environmental protection, and human rights. However, the success of these initiatives hinges on the ability of member states to move from dialogue to action, where cooperation becomes key. As Kallos (2005) notes, effective cooperation among culturally diverse nations often requires finding a balance between local interests and global objectives.

While dialogue is crucial for raising awareness and understanding, it is action that produces tangible results. The shift from dialogue to action involves several steps. First, it requires mutual respect and trust - building blocks that lay the foundation for effective cooperation. According to Hall (1976), high-context cultures (which rely heavily on non-verbal cues and implicit communication) may face challenges in translating dialogue into actionable outcomes. In contrast, low-context cultures (which prioritize explicit communication) often move more quickly from dialogue to decision-making.

Moreover, the transition from dialogue to action necessitates shared goals. Cooperation becomes more likely when there is a common objective that transcends cultural differences. For instance, in global climate change negotiations, countries from different cultural and political backgrounds must set aside national interests and work together toward the collective goal of reducing greenhouse gas emissions. This requires a high level of cooperation, where both dialogue and action are necessary components (Bennett, 2015).

The implementation of intercultural cooperation also requires effective leadership. Leaders who promote a cooperative spirit in intercultural contexts help bridge cultural divides and ensure that initiatives move beyond conversation into concrete actions. As Schein (2010) explains, leaders who understand and respect cultural differences are better positioned to guide teams through complex

intercultural negotiations and collaborations.

In conclusion, intercultural communication serves as the first step toward understanding and collaboration between cultures. However, dialogue alone is insufficient. True progress comes from the transition to action, where cooperation between individuals and groups from diverse backgrounds drives meaningful change. By fostering respect, trust, shared goals, and effective leadership, intercultural cooperation can move beyond conversation to tangible outcomes. To achieve success, it is essential to address the barriers that hinder cooperation, such as cultural misunderstandings, ethnocentrism, and power imbalances. As the world becomes increasingly globalized, the ability to communicate and cooperate across cultures will be a key determinant of success in international relations, business, and societal development.

References

Bennett, Milton J. *Developing Intercultural Competence and Transformation: Theory, Research, and Application*. 1st ed. Sterling, VA: Stylus Publishing, 2015.

Gudykunst, William B. *Bridging Differences: Effective Intergroup Communication*. 4th ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2003.

Hall, Edward T. *Beyond Culture*. Garden City, NY: Anchor Press/Doubleday, 1976.

Kallos, D. A. *Cultural Perspectives in International Relations: Analyzing Diplomatic Communication and Cooperation*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Meyer, Erin. *The Culture Map: Breaking Through the Invisible Boundaries of Global Business*. New York: PublicAffairs, 2014.

Schein, Edgar H. *Organizational Culture and Leadership*. 4th ed. San Francisco: Jossey-Bass, 2010.

Ting-Toomey, Stella. *Communicating Across Cultures*. New York: The Guilford Press, 1999.

ХИМИНЕЦЬ В.В.,

професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту, Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти, доктор фізико-математичних наук, професор, Ужгород, Україна, Ел.п.: khimvasv@ukr.net.

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ, ГУМАНІЗМ, ІННОВАЦІЙНІСТЬ, ФАХОВІСТЬ УЧИТЕЛІВ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОСТІ НУШ

Анотація: Показано, що сучасна національна система освіти, покликана навчити особистість вчитися все життя, виробити свою позицію в житті, свій світогляд, вимогливого ставлення до себе та толерантного до інших, вміння критично мислити та конструктивно діяти відповідно до потреб часу, запитів суспільства і поставленого перед собою завдання. Увага акцентується на тому, що тільки комплексний підхід до реформування ЗЗСО, гуманізм, інноваційність освітнього процесу та фаховість учителів, можуть забезпечити запланований рівень ефективності реформи за Концепцією НУШ.

Ключові слова: гуманізм, інноваційність, фаховість, особистість, Концепція НУШ.

Традиційна система освіти, здійснюючи освітній процес на основі знаннєвої навчально-виховної парадигми, орієнтована на передавання знань від покоління до покоління, від учителя до учня, не встигає за темпами їх нарощування, неспроможна адекватно реагувати на сучасні виклики і, як наслідок, недостатньо розвиває здібності, необхідні учням для того, щоб самостійно самовизначитися у глобалізованому, інформаційно переповненому та надзвичайно динамічно змінному світі.

Розбудовуючи єдине європейське освітнє поле і вдосконалюючи освітній процес, країни ЄС, здійснюють наступне: культуру трактують як здатність людини мислити, пізнавати себе і навколишнє середовище на науковій основі; вибудовують інноваційно-гуманістичну спрямованість освіти; скеровують освіту на компетентнісну парадигму; головне завдання для вчителя формують так: на компетентнісній основі «навчити учня вчитися впродовж життя».

Виклад основного матеріалу. Національна система освіти у контексті євроінтеграційної політики України та Концепції НУШ, покликана забезпечити кожному, хто навчається, широкі можливості для особистісного та суспільного розвитку. Основна роль у цьому, важливому для країни процесі, належить учителям, визначається їх фаховою підготовкою, вмінням ефективно і

<i>Сасно О. В.</i> МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕТОДИК НАВЧАННЯ - ВИМОГА СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	197
<i>Сокол М. О., Омер Мерт Денізджі</i> ВІД ДІАЛОГУ ДО ДІЙ: РОЛЬ СПІВПРАЦІ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ.....	199
<i>Химинець В. В.</i> ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ, ГУМАНІЗМ, ІННОВАЦІЙНІСТЬ, ФАХОВІСТЬ УЧИТЕЛІВ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОСТІ НУШ.....	200
<i>Шарапанюк А. Л.</i> ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СТИЛЮ МИСЛЕННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ФІЗИКИ.....	204

СЕКЦІЯ 5. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

<i>Бабенко А. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ.....	207
<i>Бабовал Н. Р. Мацюк С. О.</i> МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА. ПЕДАГОГІЧНІ ТА ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ.....	210
<i>Барабаш О. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ.....	212
<i>Барладин В. І.</i> ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОМПЕТЕНТНІСНОЇ МОДЕЛІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ..	213
<i>Батаєва Я. В., Безденєжних М. І.</i> DIGITAL FLASH CARDS AS A TOOL OF MODERN EDUCATION.....	215
<i>Білокура Н. І.</i> ОСВІТНІЙ ВЕБРЕСУРС ВИКЛАДАЧА. БЛОГ «МОВНИЙ СВІТ».....	216
<i>Вечерік-Дриженко В. Л.</i> ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ: НОВІ ГОРИЗОНТИ ТА ВИКЛИКИ.....	219
<i>Вітович Т. Б., Вітович Л. М.</i> ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	223
<i>Гайда В. Я.</i> STEM-ОСВІТА ТА ЇЇ РОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ДО ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	225
<i>Грушко Р. С.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	227
<i>Дністрянська О. М.</i> РОБОТОТЕХНІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	231
<i>Донець Н. В.</i> LABQUEST 2 ЗАСІБ ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ STEM-КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	233
<i>Качура Т. М.</i> НЕСТАНДАРТНІ, АЛЕ ЕФЕКТИВНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLE.....	235
<i>Кащєєв І. В., Сухорський Г. Й.</i> ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ.....	237
<i>Лещук Г. В.</i> ВИВЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ЯК ІННОВАЦІЇ ЗМІНЮЮТЬ ПІДХІД ДО МОВНОЇ ОСВІТИ.....	238
<i>Лохвицька М. Ф.</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ХІМІЇ (з досвіду роботи).....	240
<i>Мацюк Г. Р., Мацюк С. О.</i> ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	242
<i>Мохун С. В., Кульчицький Р. В.</i> ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АСТРОНОМІЇ.....	244
<i>Олексюк О. Р.</i> ВИКОРИСТАННЯ МІНІКОМП'ЮТЕРА MICRO:ВІТ ДЛЯ РОЗВИТКУ STEM-КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВСТВА.....	247